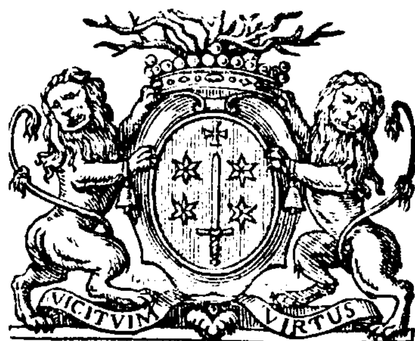
A°. 1861. N°. 264.

Opregte *Vrijdagsche*

HAARLEMSCHE COURANT

van 8 November.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: ƒ 5 in de drie maanden.

WEENEN, 4 November.

Het aantal der leden van het Huis der Afgevaardigden, welke de bijeenkomst van heden hebben bijgewoond, was te naauwernood voldoende om te kunnen beraadslagen. Twee Afgevaardigden uit Istrie hebben den eed afgelegd. De vergadering is tot donderdag verdaagd.

— De generaal *Palffy*, welke bestemd is om aan het hoofd der hongaarsche Regering te worden gesteld, is bekend als een man van een voortvarend en zelfstandig karakter, in wien de Keizer een volledig vertrouwen kan stellen. Hij zal zich in Ofen vestigen, en daarbij het beleid der burgerlijke met dat der militaire zaken vereenigen. — Al de personen, welke op aanbeveling van den baron *Vay* zijn aangesteld, en die zoo weinig aan de verwachting hebben beantwoord, zullen ter zijde worden gesteld. Men beweert, dat de generaal *Palffy* door hooggeplaatste Magyaren zal worden ondersteund, en men wenscht vurig, dat men zich daarin niet bedrogen zal vinden.

De Keizer houdt zich standvastig aan de constitutive verordening van October, en het heeft nogal opzien gebaard, dat den Hongaren officieel is aangekondigd, dat Z. M. de gedragingen van den kardinaal Vorst-primaat zeer ernstig en bepaaldelijk heeft afgekeurd.

WEENEN, 5 November.

In de bijeenkomst van de Afgevaardigden van den Rijksdag heeft de voorzitter de verdaging der vergadering voorgesteld op donderdag aanstaande, vermits de ministers gedurende de dagen van dingsdag en woensdag, ter zake van gewigtige bezigheden, verhinderd zouden worden de beraadslagingen bij te wonen. Na het scheiden der vergadering heeft men vernomen, dat die bezigheden betrekking hadden op het daarstellen der nieuwe verordeningen op het bestuur van Hongarije, welker mededeeling aan de Wetgeving tegen donderdag wordt te gemoet gezien.

— Graaf *Palffy* is in de hoofdstad aangekomen en door den Keizer ontvangen.

De graven *Mailaith* en *Apponyi* hebben zich naar Pesth begeven.

PARIJS, 5 November.

In den *Moniteur* is heden ter kennis van het publiek gebragt, dat de conventie, waarbij Frankrijk, Engeland en Spanje zich verbinden om gemeenschappelijk en met vereenigde strijdkrachten in Mexico tusschenbeiden te komen, ten einde voldoening van grieven te erlangen, den 31sten October te Londen is geteekend.

Naar men verzekert, houdt deze conventie in, dat de drie mogendheden eene zeemagt van gelijke sterkte zullen leveren, maar dat de landmagt zal bestaan voor twee derden uit spaansche troepen, behoorende tot het leger der Antilles. De gezamenlijke troepen zullen Vera-Crux bezetten en al die verdere punten, welke zij noodig zullen oordeelen. De mogendheden zullen daarna hare bezwaren kenbaar maken aan de te Mexico geconstitueerde autoriteiten. Wordt aan die bezwaren te gemoet gekomen, dan zullen de hoofden der expeditionaire corpsen de conventie aan de Regeringen opzenden, die dezelve zullen ratificeren. De bezette punten zullen eerst na de geheele regeling der zaak worden ontruimd.

De occupatie zal geschieden uit naam der drie mogendheden, daargelaten de verhouding, waarin zij ieder troepen voor de expeditie hebben geleverd. Men zal zoodra mogelijk een wapenstilstand tusschen de in Mexico oorlogvoerende partijen trachten te bewerken. Verder verbinden de drie mogendheden zich, om in geen geval eenig punt van het mexicaansche grondgebied op den duur te blijven bezetten en om zich niet met uitsluiting van anderen te bevoordeelen. Nog verbinden de contracterende mogendheden zich om Mexico geheel vrij te laten, wat betreft de keuze van den vorm der Regering. Aanvankelijk heeft Engeland gewild, dat de drie contracterende mogendheden zich zouden verbinden om den mexicaanschen troon te weigeren, wanneer die werd aangeboden aan een der Vorsten van hare regerende familien, doch het zou naderhand van zoodanige bepaling hebben afgezien. Wordt aan den monarchalen vorm de voorkeur gegeven, dan zullen de mogendheden geen gebruik maken van haren invloed, ten behoeve van dezen of genen Vorst in het bijzonder.

Van eene anti-clericale zijde wordt aangemerkt, dat de geestelijke aanhangers gedurende langen tijd op de meest willekeurige wijze te werk zijn gegaan in de mexicaansche Republiek, en dat daarvoor de tegenwoordige presidentale Regering, welke eene liberale rigting is toegedaan, thans boete doet. Volgens hen tracht *Juarez* te midden van den strijd der factien het constitutionele stelsel op hechte grondslagen te vestigen, en zou het allezins te wenschen zijn, dat de drie mogendheden zijne daartoe strekkende pogingen in de hand mogten werken. Zij beschouwen het als eene onmogelijkheid, dat, gelijk de engelsche *Morning-Post* veronderstelt, Frankrijk en Spanje te katholiek zullen zijn om openlijk optetreden als de bestrijders van de eischen der partij van de onverdraagzaamheid. Zij zijn er van overtuigd, dat Frankrijk niet vergeten zal, dat het moet strijden voor de beginselen van 1789. Wat Spanje betreft, deze mogendheid zou door de onderteekening van het tractaat van 31 October genoegzaam hebben getoond, dat zij alle hersenschimmige denkbeelden van herovering heeft laten varen.

Naar men verzekert, zal de geslotene conventie ter kennis worden gebragt van de Regering te Washington, welke zal worden uitgenoodigd om zich aan de contracterende mogendheden aantesluiten. Het gouvernement van den President *Lincoln* zal echter geheel vrij worden gelaten om de sterkte der strijdkrachten, welke het ter beschikking der drie mogendheden zal willen stellen, te bepalen.

— De bisschop van Nîmes heeft een open brief gezonden aan den minister van Eeredienst, waarin voornamelijk de orde der vrijmetselaren wordt aangevallen. Volgens den prelaat, heeft die instelling zich reeds bij hare geboorte gekenmerkt door haat jegens alles wat goed en edel is. Zij haat het Evangelie, veracht en verwenscht de Kerk, ja zelfs haat zij hare eigene leden, blijkens „de verschrikkelijke eeden" aan welke deze worden onderworpen, en „de barbaarsche wraakoefeningen" waarmede dezelve worden bedreigd als zij hunnen eed schenden of de geheimen van „dat afschuwelijk gezin" openbaren. Zeer teregt heeft dan ook, naar het gevoelen van dien prelaat, Rome den banvloek over „deze vijandig tegenover God en de menschen staande secte" uitgesproken. De bisschop voegt hier nog bij, dat men maar al te veel reden heeft om te veronderstellen, dat de vrijmetselarij niet is ontaard, en dat de oges van het Groot-Oosten „holen" zijn gebleven, waar „allerlei helsche aansiagen" worden gesmeed tegen de maatschappelijke orde en tegen de Kerk.

Het republikeinsche hoofdorgaan *le Siècle* laat niet na aantemerken, dat deze bisschoppelijke zendbrief weder een treffend blijk oplevert van de liefderijke en zachtmoedige gevoelens, door welke sommige leden van het katholieke Episcopaat worden bezield. Volgens dat blad, is de menigte zelden met zoo veel stoutmoedigheid aangezet om eene bepaald aangeduide klasse van burgers te haten en te verachten, en is welligt nog nooit het wapen van den laster met grooter woede en minder omzigtigheid gebezigd geworden.

PARIJS, 6 November.

Het baart opzien, dat de heer *Ratazzi* zoo lang hier ter stede blijft vertoeven, en het zeggen is heden, dat er gedacht wordt aan de vestiging van een dagblad te Parijs, 't welk het uitsluitende orgaan zal zijn van het Italiaansche Koningrijk. Als zoodanig wordt genoemd *le Courrier de Paris*, welk dagblad alzoo niet dood zou zijn, maar uit een langdurigen slaap zou ontwaken. De prijs, waarvoor het is aangekocht, zou zeer matig zijn, en naar men verzekert, zouden thans pogingen worden aangewend bij den minister van Binnenlandsche Zaken, opdat door deze een nieuwe redacteur en een nieuwe gerant of bestuurder wettig zullen worden erkend.

Inmiddels heeft men pogingen aangewend tot het organiseren van een den heer *Ratazzi* door de parijsche dagbladschrijvers, die gunstig gestemd zijn ten aanzien van de italiaansche eenheid, aantebieden maaltijd. Vermits die pogingen een gewenscht gevolg hebben gehad, zal het feest weldra voortgang hebben.

— In hier uit Madrid ontvangen brieven komt voor, dat de generaal *Miramon* naar de Havanna is vertrokken, en dat hij aan boord zal overgaan van een der vaartuigen van het spaansche eskader, 't welk bestemd is om tegen Mexico te opereren.

Naar men van goederhand verzekert, zal het fransche eskader weldra de reis derwaarts aannemen.

— Men heeft ongunstige berigten ontvangen omtrent den staat van zaken in Bogota, in Zuid-America. De belangen van de daar gevestigde Franschen worden, naar men meldt, zoo ernstig bedreigd, dat het mogelijk zou zijn, dat Frankrijk daar te lande gewapenderhand tusschenbeiden komt, gelijk thans in Mexico geschiedt.

— Het gerucht is in omloop, dat de Regering overgegaan is tot de erkenning van het hier te Parijs gevestigden algemeen bestuur van de vereeniging Sint-Vincentius-de-Paula.

De heer *Chigi*, de nieuw benoemde pausselijke nuntius, wordt tegen het einde der loopende maand November hier ter stede verwacht. Het is nog geheel onbekend, wanneer de heer *de Lavalette* de reis naar Rome zal aannemen.

— De beurs was heden zeer willig, en de 3 pc. renten zijn opgekomen tot 68 fr. 60. Ook is de italiaansche leening in prijs verbeterd. Men wilde weten, dat de engelsche Bank morgen haar escompto zal verminderen, en dat fransche Bank dat voorbeeld weldra zou volgen. Zoowel hier, als te Londen, is een ruime voorraad van klinkende specie voorhanden.

— De beide broeders van den Koning van Portugal waren gisteren nog te Compiègne, waar zij eene drijfjagt hebben bijgewoond. Heden zijn zij eensklaps vertrokken, op het berigt, dat Prins *Fernando* te Lissabon ernstig ziek is geworden. Waarschijnlijk zullen zij Frankrijk ten spoedigste verlaten.

LONDEN, 5 November.

De tusschen den britschen gezant in de Ver.-Staten en den americaanschen staats-secretaris *Sewart* gewisselde brieven over het arresteren van engelsche onderdanen, als verdacht van verstandhouding met de Separatisten, hebben hier een zeer onaangenamen indruk gemaakt. Sommige onzer voorname bladen, o. a. het hoofd-orgaan van de conservative partij, keuren de houding, welke het federaal bewind in deze zaak aangenomen heeft, volkomen goed; andere laten zich vrij scherp daarover uit. Zoo zegt heden het ministeriële avondblad dienaangaande het volgende:

„Het britsche gouvernement was het aan zijne onderdanen verschuldigd, optekomen tegen de toepassing ten hunnen aanzien van eene volgens de Constitutie der Ver.-Staten onbekende magt. Indien de veiligheid, die de letter der Constitutie van de Ver.-Staten aan vreemdelingen zoowel als aan inboorlingen verzekerde, met de daad geheel opgeheven is, en voor zoo lang opgeheven is als de President het zal goedvinden, zou het ten minste betamelijk zijn geweest dat dit duidelijk verklaard was geworden, zoo als het nu verklaard is. Even gepast was het, dat het gouvernement van den President *Lincoln* niet in den waan gelaten werd dat ons gouvernement gezind was om zich stil te onderwerpen aan inbreuken op de wettige regten van britsche onderdanen. Wij willen aan de Regering der Ver.-Staten niet het voornemen toeschrijven om even weinig eerbied voor de internationale wetten te betoonen, als zij in het onderhavige geval ten aanzien van de constitutionele wet betoond heeft, maar die Regering moet wel begrijpen, dat het britsche gouvernement niet gezind is om over onregt, zijnen onderdanen aangedaan, heen te stappen, omdat de burgeroorlog de gewraakte handeling zou gevorderd hebben. De toestand van burger-oorlog brengt ongetwijfeld mede, dat soms harde maatregelen volstrekt noodzakelijk zijn, maar deze noodzakelijkheid ontslaat de gouvernementen niet van de verpligting om de regten van derden, die niet in den burgerkrijg betrokken zijn, te eerbiedigen. Degenen, die onmiddelijk in den strijd betrokken zijn, mogen genoegen nemen met het ter zijde stellen van alle wettelijke waarborgen, — daarom is dit niet van vreemdelingen te verwachten of te vergen, en de meening, welke vreemdelingen ten aanzien van dergelijke handelingen doen hooren, kan misschien tot waarschuwing voor de ingezetenen des lands zelven dienen omtrent hetgeen waaraan de Republiek wordt blootgesteld, als aan deszelfs hoofd, hetwelk het opperbevel over het geheele leger voert, eene zoo onbeperkte magt wordt gegeven."

In de jongste brieven van den te Washington gevestigden bijzonderen berigtgever der *Times*, de dagteekening voerende van 20 October, wordt gemeld, dat de bekende circulaire van den staats-secretaris *Sewart*, waarin hij de gouvernementen der aan de Unie getrouw geblevenen Staten aanspoort om maatregelen te nemen voor de verdediging hunner kusten, in de noordelijke Staten algemeen werd toegeschreven aan het denkbeeld, dat het ligtelijk tusschen de Unie en eenige vreemde zeemogendheid, bepaaldelijk Engeland, tot een oorlog kan komen. Die zelfde berigtgever verzekert tevens, dat in de noordelijke Staten bij voortduring een zeer wantrouwende, ja vijandelijke stemming ten aanzien van Engeland heerscht, en dat men zich daar nog altijd voorstelt, dat Engeland, omdat het de americaansche katoen voor zijne fabrieken niet kan missen, tot eene erkenning der Zuidelijke Confederatie zal overgaan, of ten minste, met verbreking van de blokkade, zich den toegang tot eene of meerdere zuidelijke havens zal verschaffen. Jegens Frankrijk daarentegen koestert men de meest vriendschappelijke gevoelens. — Ten aanzien van de militaire zaken meldt die berigtgever, dat in de afgescheiden Staten nu ook de negers als soldaten gebezigd worden. Naar hij vernomen had, zouden er geheele regimenten van die lieden bestaan, welke zich uitmuntend gedroegen.

De meening, dat Engeland vijandige voornemens jegens de noordelijke Staten zou koesteren, wordt bij herhaling door de *Times* als geheel ongegrond bestreden. „Hier te lande (aldus verklaart dat invloedrijke blad heden) heeft nooit in 't minst het denkbeeld bestaan om op eenigerhande wijze in het americaansche geschil tusschenbeiden te komen. Onze belangen strooken noch met die van de eene, noch met die van de andere partij, en er is in de zaak zelve zeer weinig waardoor onze sympathie zou worden opgewekt."

De invoeren in de haven van Nieuw-York hebben sedert 1° Januarij van dit jaar eene waarde van 102,836,662 doll. bedragen, tegen 190,825,258 d. in hetzelfde tijdvak van 1860. De uitvoeren daarentegen zijn in dit jaar aanmerkelijk meer geweest; zij hebben namelijk eene waarde van 101,272,697 d. beloopen, tegen 74,564,975 d. in dezelfde maanden van 1860. Daarbij valt optemerken, dat sedert het uitbreken van den burger-oorlog bijna al de handel der noordelijke Staten over Nieuw-York gedreven is.

— Het corps der britsche mariniers, hetwelk naar Mexico bestemd is en te Plymouth zal ingescheept worden, bestaat uit 14 officieren en 380 ouder-officieren en manschappen. — Volgens een bijzonder berigt uit Parijs, zal het fransche gouvernement eene halve brigade infanterie en eene batterij geroeid geschut naar Mexico zenden.

— Prins *Leopold*, de jongste zoon van Koningin *Victoria*, is gisteren, ter zake van zijne gezondheid, naar het zuiden van Frankrijk vertrokken, ten einde aldaar gedurende het winter-saizoen te verblijven.

— De beurs was heden weder flaauwer. De 3 pc. gecons. 92⅞ à 93 g. g.; tegen December 93⅛ à ¼.

BRUSSEL, 6 November.

In den *Moniteur* is een koninklijk besluit uitgevaardigd, waarin de heer *Henry Solvyns*, thans minister resident bij het Hof te Lissabon, wordt benoemd tot buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister bij het Hof te Turin.

Door deze benoeming erkent, volgens een voornaam liberaal blad, het belgische gouvernement „*den Koning van Italie*", bij welken de nieuwe gezant wordt geaccrediteerd.

Verder leest men in het regeringsblad een koninklijk besluit, waarbij de baron *de Vrière*, lid van de Kamer en gewezen minister van Buitenlandsche Zaken, tot minister van Staat wordt benoemd.

— Ten gevolge der benoeming van den heer *Frère-Orban* tot minister van Financien, zal hij zich als Gedeputeerde te Luik aan eene herkiezing moeten onderwerpen. De daar ter stede gevestigde liberale kiezers-vereeniging heeft hem met eenparigheid van stemmen tot haren candidaat verkozen.

— Aan den pruissischen generaal *Hernarth von Billefeld* is het Grootkruis der Leopolds-orde toegekend.

— De hier uitkomende dagbladen melden, dat dezer dagen een belgisch officier de Militaire Academie te Breda heeft bezocht, bij welke gelegenheid hem door nederlandsche officieren een maaltijd is aangeboden, waarbij feestdronken zijn uitgebragt op de beide Souvereinen, op de welvaart der nederlandsche en belgische legers, en op de broederschap, welke de wapenbroeders der beide landen in het uur des gevaars zal vereenigen.

's GRAVENHAGE, 6 November.

Bij besluit van den 5den Nov. jl. heeft Z. M. benoemd tot regter in de arr. regtb. te Middelburg den heer jhr. mr. *A. van Reigersberg Versluijs*, thans subst.-griffier bij die regtbank.

— Na den afloop der beraadslagingen, zoowel der algemeene, als van die over de bijzondere artikelen, van het ontwerp van wet op het beheer der voor de staats-spoorwegen bestemde gelden is de voordragt lit. A, met 48 tegen 10 stemmen, *aangenomen*.

Tegen hebben gestemd de heeren *Hugenholtz*, *v. Heukelom*, *v. Hoevell*, *Dullert*, *Thorbecke*, *v. d. Linden*, *Betz*, *Heemskerk Bz.*, *Hoynck* en *Olivier*.

Daarna zijn de beraadslagingen geopend over de voordragt lt. B tot vaststelling van de begrooting voor de uitgaven van den aanleg der spoorwegen over de diensten van 1860 en 1861. Zij zullen morgen worden voortgezet.

's GRAVENHAGE, 7 November.

Bij besluit van 29 September ll. heeft Z. M., op het verzoek van *A. Ravestijn* c. s., bewilliging verleend tot het te Amsterdam oprigten van de zeeverzekerings-maatschappij *de IJstroom*.

— Z. M. de Koning heeft den heer jhr. mr. *O. W. J. Berg van Middelburgh*, raad van Legatie te Parijs, vergunning verleend tot het aannemen en dragen van de versierselen van officier van de orde van het Legioen-van-Eer.

— De minister van Binnenl. Zaken heeft in de *Staats-Cour.* van heden bekend gemaakt, dat de lessen aan de Rijks-kweekschool tot opleiding van onderwijzers te Haarlem weldra een aanvang zullen nemen, en dat een zeker aantal jongelieden geplaatst kan worden, ten einde daar op kosten van het Rijk hunne opleiding tot hulp-onderwijzer te ontvangen. De leermiddelen worden kosteloos verstrekt. Zoodra het opterigten gebouw gereed zal zijn, genieten de kweekelingen daarin vrijen kost, inwoning en bewassching. In afwachting daarvan zal hun eene Rijks-toelaag van *f* 280 's jaars toegekend worden, — namelijk voor zoo veel hunne ouders of voogden niet in Haarlem wonen. De vereischte stukken om toegelaten te worden tot het examen ter opneming op de kweekschool moeten voor 20 Nov. aanst. franco ingezonden worden aan den heer dr. *A. L. Gastman*, directeur dezer kweekschool. Welke die stukken zijn en wat bij het examen gevorderd wordt, is in de aankondiging opgegeven.

— Bij de overweging van de afzonderlijke bepalingen van het eerste ontwerp, betreffende den aanleg van de staats-spoorwegen, in de bijeenkomst van de Tweede-Kamer van gisteren, heeft de heer *Heemskerk Az.* een amendement voorgesteld, houdende, dat de ontwerpen der begrootingen voor deze wegen zouden moeten worden voorgedragen vóór of te gelijk met de staatsbegrooting. Z. E. de minister heeft dit voorstel als ongrondwettig en daarenboven als onpraktisch bestreden, en bij stemming is het met 38 tegen 21 stemmen, verworpen.

Het geheel van het ontwerp Lt. A is met 48 tegen 10 stemmen aangenomen. *Voor* hetzelve hebben zich verklaard, behalve de voorzitter, de heer *v. Reenen*, de heeren *Kerstens*, *Bots*, *Meylink*, *de Poorter*, *Oomen*, *Beens*, *Jespers*, *Meeussen*, *v. Nispen*, *Dommer*, *Mackay*, *v. Lijnden*, *v. Amerongen*, *Hoffman*, *de Brauw*, *Begram*, *de Raadt*, *Blussé*, *Wintgens*, *Gevers*, *Delprat*, *v. Franck*, *Heemskerk Az.*, *Cool*, *v. Twist*, *Mensonides*, *Nolthenius*, *v. Foreest*, *Kien*, *v. Goltstein*, *v. A. v. Wijck*, *v. Voorthuijzen*, *Slicher*, *v. Eck*, *Lijclama*, *Wijbenga*, *Idserda*, *Kingma*, *Wichers*, *Westerhoff*, *v. Bosse*, *v. Zuylen*, *v. Heiden*, *v. d. Veen*, *de Berg*, *de Bieberstein* en *Cornelis*.

Afwezig waren de heeren *Luyben*, *Mijer*, *v. Lith*, *Schimmelpenninck*, *Elout*, *Hoekwater*, *Poortman*, *Anemaet*, *v. Diygelen*, *Dirks*, *Reinders*, *Zijlker*, *Storm* en *v. Wintershoven*.

Bij de algemeene beraadslaging over het ontwerp, de begrootingen bevattende, heeft de heer *Olivier* het reeds gevolgde stelsel bestreden, om de benoodigde gronden bij minnelijke schikking aantekoopen, en eerst daarna, des gevorderd, wettelijke voordragten tot onteigening intedienen. De heeren *v. Nispen* en *Dullert* hebben zich in gelijken zin uitgelaten. De heer *v. Bosse* heeft de aandacht der Kamer gevestigd op de door hem ingediende nota, en daarbij te kennen gegeven, dat hij den loop der beraadslaging zou afwachten, alvorens deswegens een voorstel te doen.

— In de bijeenkomst van de Tweede-Kamer van heden zijn de algemeene beraadslagingen over de voordragt der begrooting voor de uitgaven van den aanleg der staats-spoorwegen voor de dienst van 1860 — 1861 voortgezet en ten einde gebragt. Z. E. de minister van Binnenl. Zaken heeft bij dezelve opgave gedaan van den toestand, in welken de werkzaamheden op de verschillende lijnen worden gevonden. — Met de overweging der afzonderlijke artikelen, welke zijn aangenomen, is men tot art. 10 gevorderd. De beraadslaging zal morgen worden voortgezet.

Omtrent de werkzaamheden heeft de minister o. a. gezegd: 1o ten aanzien van den weg naar Kuilenburg, dat de rigting thans is vastgesteld, en de plannen van de brug aan Ged. Staten zijn verzonden, ten einde het bestuur van den Lekkendijk daarop te hooren; — 2o dat de grondteekeningen van de lijn van Arnhem naar Zutphen gereed zijn en de onteigeningen ver gevorderd; — 3o dat van Zutphen naar Zwolle en naar Enschedé de rigting is ontworpen en de besturen daarover worden gehoord; — 4o dat de rigting van Harlingen naar Leeuwarden is bepaald, de onteigening genoegzaam is afgeloopen en de aanbestedingen eerlang zullen plaats hebben.

Ten aanzien van de verdere lijnen heeft Z. E. gezegd, dat 5o de weg van Leeuwarden naar Groningen voor den weg opgenomen; — dat 6o de onteigening voor den weg van Tilburg naar Breda is afgeloopen en met de aanbesteding der kunstwerken een begin is gemaakt; — dat 7o voor den weg van Maastricht naar Roermond de bestekken gereed zijn en de onteigening krachtig wordt voortgezet; — dat voor den weg van Breda naar den Moerdijk de onteigening is aangevangen en reeds eene brug is aanbesteed, en 8o dat voor den weg van het Nieuwe-Diep naar Alkmaar de grondteekeningen zijn opgemaakt, en de werken, onafhankelijk van de later te kiezen rigtingen, worden daargesteld.

's GRAVENHAGE, 7 November.

Het door de geneesheeren geteekende berigt nopens den toestand van den *Prins van Oranje* van heden ochtend luidt als volgt: „Z. K. H. heeft een goeden nacht gehad. De beterschap neemt toe."

HAARLEM, 7 November.

De plegtige uitreiking der eereblijken aan de door de Jury van beoordeeling bekroonde industriëlen, die voorwerpen ter Algemeene Nationale Tentoonstelling hebben ingezonden, blijft op donderdag 14 November aanstaande bepaald, en de commissie houdt zich thans onledig met het nemen van maatregelen, om zooveel mogelijk den luister van die plegtigheid te verhoogen. Reeds heeft zij van een groot aantal inzenders vernomen, dat zij in persoon de hun toegekende eereblijken zullen ontvangen.

Het was der commissie voor de Tentoonstelling een vereerende pligt, om Z. M. den Koning, den doorluchtigen Beschermheer der Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid, uitteenoodigen om de plegtigheid der bekrooning met Hoogstdeszelfs tegenwoordigheid te vereeren. Dezer dagen heeft de president der commissie een brief ontvangen van 's Konings adjudant, waarin deze berigt, dat Z. M. gaarne, door het bijwonen der bekrooning, op nieuw van Hoogstdeszelfs groote belangstelling zou hebben doen blijken in alles wat betrekking heeft op eene zaak, die zoo goed geslaagd is en van een algemeen, en meer in het bijzonder van een nationaal nut zal blijven, — doch, daarin verhinderd wordende, den President verzoekt nogmaals Hoogstdeszelfs dankbetuiging aantenemen en die aan de commissie overtebrengen voor de vele en belangrijke door haar in dezen bewezene diensten.

HAARLEM, 7 November.

In de bijeenkomst van de Staten van Noord-Holland heeft de heer *Sloos*, namens de commissie, verslag uitgebragt over de suppl. begrooting voor het gesticht *Meerenberg* voor de dienst van 1862.

Bij monde van de heeren *de Lange* en *T. v. Berkhout* is verslag uitgebragt over de voordragten der Ged.-Staten, betreffende de vaststelling of wijziging der reglementen van bestuur voor de polders, — en bij monde van den heer *Koenen* over de aanvraag van de gemeente Hensbroek, betreffende de toepassing van art. 36 van de wet op het lager onderwijs.

Na langdurige beraadslaging is, met betrekking tot het voorstel van den heer *Cordes*, strekkende tot het nemen eener proef met het gedeeltelijk onbeplant laten van duinen, de voordragt der commissie, tot het nemen van die proef, met 37 tegen 20 stemmen verworpen.

Met 50 tegen 5 stemmen is besloten om Z. M. den Koning een adres aantebieden, bij 't welk op de heffing op een eenparigen voet van den accijns op het gedistilleerd wordt aangedrongen.

De suppl. begrooting voor *Meerenberg* en de voordragt tot aankoop van gronden voor de Pettemer-zeedijk zijn goedgekeurd.

Verder zijn goedgekeurd de reglementen van bestuur voor de polders op Texel, voor den polder Walenburg, en voor het heemraadschap van den Eilands-polder.

Door de vergadering zijn vastgesteld de reglementen van bestuur de banne van Benningbroek, den Keverdijkschen-Overscheenschen-polder, in het heemraadschap van Schardam en Keukendijk.

Op het adres van Hensbroek is gunstig beschikt, en daarop is de zitting, in naam van Z. M. den Koning, gesloten.

HAARLEM, 7 November.

Telegrafische berigten.

BERN, 6 November. De Bonds-commissarissen verlangen, dat ten spoedigste in de verwikkeling nopens het Dappen-dal zal worden voorzien.

LISSABON, 6 November. [Van *Reuter*.] De infant *Fernando* is overleden. De vergadering der Cortes is geopend bij koninklijke boodschap, en tot Januarij verdaagd. Daarbij is niets bijzonders voorgevallen.

PARIJS, 6 November. Volgens de *Presse* is het Dappen-dal steeds door fransche troepen bezet. De *Patrie* stelt de opening van de wetgevende vergaderingen op den 15den Januarij. Het contingent der fransche troepen voor de mexicaansche expeditie wordt in dat blad op 3000 man begroot.

De *Pays* bevat een aanval op den italiaanschen minister *Ricasoli*, die den eenigen bondgenoot van Italie, te weten Frankrijk, een ultimatum heeft durven voorleggen. In dat blad wordt beweerd, dat een ministerie *Ratazzi* alleen kan strekken om de goede verstandhouding tusschen de twee Regeringen te herstellen, ook ten genoegen van alle welgezinde Italianen.

WEENEN, 7 November. De Keizer heeft den hongaarschen hofkanselier in een eigenhandigen brief opmerkzaam gemaakt op den aan oproer grenzenden geest van wederspannigheid der plaatselijke besturen, in Hongarije en op de noodzakelijkheid om daaraan paal en perk te stellen, zoowel in het belang der openbare orde en veiligheid, als om het weder bijeenroepen van een hongaarschen Landdag mogelijk te maken. De kanselier wordt alzoo gelast, de comitaten en stedelijke besturen te ontbinden, en dezelve te doen vervangen door vertrouwde en bekwame personen, opdat de openbare aangelegenheden geene belemmering mogen ondervinden, terwijl de militaire magt voor het behoud der orde zal waken. De Keizer besluit den brief met den wensch, dat, door het herstel der rust, de toegezegde verordeningen onverkort zullen kunnen worden gevestigd, en in de nog onbesliste vraagstukken zal kunnen worden voorzien.

LONDEN, 7 Nov. Het disconto der Eng. Bank is heden verminderd op 3 pc.

TURIN, 7 Nov. Een onzer bladen meldt, dat de generaal *Turr* aan het centraal bestuur van het genootschap ter bevordering van Italie's eenheid bekend gemaakt heeft, dat *Garibaldi* van Caprera vertrokken is, doch vast besloten heeft geene bewegingen tot vermeestering van Rome en Venetie uittelokken; dat hij slechts op alle mogelijke wijze de algemeene wapening in Italie wenscht tot stand te brengen; dat hij ten sterkste op eensgezindheid aandringt, ten einde, onder de leus van „één Italie en *Victor Emmanuel*", het beoogde nationale doel te bereiken; — dat degenen die zich met dit besluit niet vereenigen kunnen, het genootschap behooren te verlaten, om naar eigen zin te kunnen handelen.

De *Gron. Cour.* meldt, dat het voorloopig onderzoek betrekkelijk de rigting van den spoorweg van Leeuwarden naar Groningen is afgeloopen, en dat tegen het midden van deze maand de commissie voor de staats-spoorwegen een plaatselijk onderzoek zal doen naar de verschillende rigtingen, welke voor dit gedeelte in aanmerking komen. Die reis zou dan mede in verband staan met de aansluiting van den Noorder-spoorweg aan de hanoversche Westbaan.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 7 November. Den 6den dezer in **Texel** NIETS BINNENGEKOMEN, doch uitgezeild: de stoomb. *Citizen*, Londen; *Graaf van Rechteren*, Hull; *Zenobia*, Carter en *Fox*, King, beide naar Jarmouth; *Provincie Overijssel*, Gruppelaar, Dundee, laatstgemelde is uit zee teruggekomen. Terug uit zee: *Mentor*, Duinker naar Soerabaija. Wind z. w. - z.

Den 6den dezer in **Helvoet** BINNENGEKOMEN: *Vrede*, Ter Brugge, Batavia . l. v. Brouwershaven; *Julia*, Hawksfield, Liverpool.

UITGEZEILD: *Graafstroom*, de Boer, Batavia via Brouwershaven; de stoomb. *Earl of Auckland*, Londen; *Seahorse* en *Ocean Queen*, beide naar Hull; *Norfolk*, Goole. Wind z. z. w. - z.

Den 6den dezer in **Brouwershaven** BINNENGEKOMEN: *Maasstroom*, Mellema, Sourabaija naar Rotterdam; *Catharina Jacoba Henriette*, Tonjes, Rotterdam naar Batavia.

Den 19den Oct. van Baltimore uitgezeild: *Roland*, Wencke, Rott.

Den 2den dezer te Cadix binnengekomen: *Welburg*, Lund, Amsterdam; *Henriette*, Dijker, Newport.

Den 4den dezer te Falmouth binnengekomen: *Albatros*, Koch, Amsterdam naar Suriname; 5 dito *Vlijt*, Engelsman, Patras.

Den 1sten dezer te Cardiff binnengek.: *Geerdina*, Nieboer, Bilbao.

Gepraaid: 4 Oct., op 13° n. b. en 26° w. l., *Louisa Kroonprinses van Zweden*, Stoop, Rotterdam naar Batavia; 24 dito, op 23° n. b. en 22° w. l., *Bernard & Agnes*, Ordeman, Amst. naar Batavia.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

7 November 1861. 4½ *ure.*

Amst. Thes. 3½ p	86 7/8	15/16	86 15/16
NEDERLAND.			
W. Schuld 2½ p	63 9/16	11/16	63 5/8
" 3 "	76 1/8	3/16	76 3/16
" 4 "	99 1/8	3/16	—
O.-I. leen. 4 "	—	—	—
Amort. Sd. 3½ "	—	—	—
Hand. op resc..	138 1/4	—	—
" a cont. 4½ "		—	—
BELGIE.			
Ct. *Rots.* 2½ "	—	—	—
SPANJE.			
Oblig.... 2 p	41 13/16	—	—
" .... 3 "	50 1/4	—	.
" b. s. 3 "	47 5/16	3/8	—
Bew. Coup....	6 1/8	1/4	6 3/16
PORTUGAL.			
Oblig...... 3 p	46 3/8	—	
" 1856. 3 "	45 5/8		—
RUSLAND.			
Hope & Co. 5 p	102 1/8		—
" 5 "	101 1/8	—	—
Certif. Obl. 4 "	74 7/16	—	—
" 31/33 5 "	—	—	—
" 5 Ser. 5 "	82	1/16	—
" 6 " 5 "	93 11/16		—
" " 4½ "	—	—	—
" " 3 "	59 3/8	1/2	59 1/2
" bij *Hope* 4½ "	89 7/8	—	—
Insch. 6 "	—	—	—
Sp. volgef. 5 "	189 1/2	190 1/4	190

POLEN.			
Oblig..... 4 p	75 5/8	—	—
PRUISSEN.			
Oblig. 59. 5 p	—	..	—
Aand. 54. 3½ "	—	—	—
OOSTENRIJK.			
Obl. Met. 5 "	45 7/16	1/2	45 1/2
" " 2½ "	23 13/16	15/16	23 7/8
" r. Amst. 5 "	68 7/16	1/2	—
" Nat. 54. 5 "	54 9/16	11/16	54 11/16
Weener Bank *f*	629	630	630
" 1839 "	.	—	.
" 4 p	190	—	—
" 5 "	351 1/2	352	351 1/2
Fr. o. spw. 3 "	—	.	—
BRAZILIE.			
Geldl. 24. 5 p	99 1/2	—	—
" 39. 5 "	—	—	—
" 60. 4½ "	90 1/8	—	—
VENEZUELA.			
Oblig..... 3 p	20 7/8	15/16	—
GRENADA.			
Oblig..... 4 "	—	—	—
MEXICO.			
Obl....... 3 p	26 3/4	13/16	—
N.-AMERICA.			
Philad. Lt. A.	89	—	—
" Obl. C. B. 7 p	85	—	—
Galv. Spw. 8 "	—	—	—
GRIEKENLAND.			
Obl. 1825 5 p	6 1/4	5/16	—

Aand. Holl. spoorw. 4 pc. 88 3/4. Rijn-spoorw. 2de Leening 1½ pc. 99 7/8. Spanje Amortisable Schuld 17½, 11/16 à 17 9/16. Rusland bij *Stieglitz* 4 pc. 74¼; cert. in Assign. 6 pc. 54 7/8. Polen obl. Bromb. spoorw. 4 pc. 71. Oostenrijk obl. bij *Goll & Co.* 5 pc. 54½; dito dito 4 pc 42 7/8. Brazilie geldl. 1852 4½ pc. 90 1/8; dito 1858 4½ pc. 90 1/8. Grenada obl. 2 pc. 20; dito uitgest. 5 3/8 à ½. Noord-Amerika Phil. bij *Hope & Co.* Lt. B 91½. Gest. Grenada 9¾ à 7/8. — Beleening 3. Prolongatie 3. Disconto 3.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der *Effecten-Societeit.*

BOON HARTSINCK, *President.* DE BEAUFORT, *2e Secretaris.*

Met uitzondering der Mexicanen, die iets flaauwer waren, was de beurs prijshoudende.

Prijzen der Coupons: Metall. *f* 21.30; Dito Nat. *f* 29.10; div. Eng. per £ *f* 11.85; 3pc. Eng. Russen per £ *f* 11.85; Frans. *f* 56 1/16; Belg. *f* 56 1/16; Pruis. *f* 35; Hamb. Russen *f* 32 11/16; Russen in Z. R. *f* 33 1/16; Poolsche in Fl. *f* 27 1/8.

MADRID, 6 November. De 3 pc. 49.45; 2 pc. 43.25.

WEENEN, 7 November. De 5 pc. Met. 66.70, nat. 80.20.

LONDEN, 7 November. De 3 pc. gecons. 93 3/8 à ½ Mexico 27 7/8 à 28 1/8. Spanje 2 pc. 41 7/8 à 42 1/8.

PARIJS, 7 November. De 3 pc. renten 68.62½. Spanje 47¾, en 41 5/8.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 5 November. *Tarwe* met weinig handel; Ommel. 66 à 70 p. *f* 8.65 à *f* 9,85; Old. 66 à 70 p. *f* 8,35 à *f* 9,55. *Rogge* prijsh.; inl. 64 à 66 p. *f* 6,80 à *f* 7,30; n. 68 p. *f* 8,10; o. 70 p. *f* 8,40. *Boekweit* iets hooger; gr. zand 62 à 66 p. *f* 6,30 à *f* 7,10; zw. 62 à 66 p. *f* 6,10 à *f* 6,90. *Gerst* wel te plaatsen; w. 50 à 56 p. *f* 4,95 à *f* 6,15; z. 54 à 56 p. *f* 5,35 à *f* 5,75; n. k. 58 à 60 p. *f* 6,10 à *f* 6,50. *Haver* in een doen; dikke 38 à 50 p. *f* 3,15 à *f* 4,55; witte voer 36 à 40 p. *f* 2.80 à *f* 3,40; zw. voer 34 à 40 p. *f* 2,45 à *f* 3,25. *Paardenboonen* slepend afgegaan; *f* 6,75 à *f* 7,50-75. *Gort* als voren; grove *f* 11,50 à *f* 11,75; parel *f* 14 à *f* 16.

SNEEK, 5 November. *Boter* *f* 50. Kanter-*kaas* *f* 27 à *f* 31,50; nagel-*kaas* *f* 26 à *f* 29. Aanvoer 23,205 n. p.

DELFT, 7 November. *Boter* *f* 53 à *f* 63.

---

munth. *f* 10; D. B. *f* 5; wed. K. uit Leeuwarden *f* 6,18½; N. N. uit Zwolle 1 coup. *f* 3,09; H. M. *f* 5; A. *f* 2; N. N. bankb. *f* 25.

Ds. *Hasebroek:* van N. N. uit W. een muntb. *f* 10; F. J. S. L. te O. een muntb. *f* 10; B. V. S. een muntb. *f* 10; N. N. een coup. *f* 1,48½; A. S. S. *f* 1; N. N. *f* 1; te zamen *f* 33,48½.

Ds. *Vinke:* van N. N. postm. de Lemmer 2 coup. ieder à *f* 12,42½, *f* 24,85; J. R. F. een muntb. *f* 10; M. H. *f* 50; G. M. uit Hengelo *f* 4,95; Gerrit *f* 4,95; W. R. een muntb. *f* 10, en van H. A. B. Hz. *f* 1; wed. M. *f* 5; E. een bankb. *f* 25; B. Z. uit 's Hage *f* 3,71; F. *f* 2,50; mev. N. v. S. *f* 5.

Ds. *Hugenholtz:* van A. F. (postm. Woudrichem) 1 coup. *f* 12,37½; N. N. *f* 10; N. N. *f* 5; X. X. uit 's Hage een coup. *f* 2,47½.

DE DOOPSGEZINDE GEMEENTE TE STADSKANAAL

vergunt aan de Lutherschen aldaar het gebruik van haar kerkgebouw. Een Hulpprediker voorziet zoo veel mogelijk in hunne geestelijke behoeften. Tot geheele voorziening hebben zij echter een **Predikant** noodig. Ofschoon hun getal drie honderd bedraagt, zijn zij, meest arbeiders of daglooners, buiten staat het noodige tot een traktement en eene Pastorie bijeen te brengen. De ondergeteekende wil hen daarom helpen, beveelt hen aan de weldadigheid van allen die eene gave van dankbaarheid bij de herinnering der Kerkhervorming willen offeren, en is bereid, gelijk zeker ieder predikant, tot het ontvangen van liefdegiften voor de Lutherschen van Stadskanaal. Prof. F. J. DOMELA NIEUWENHUIS.

Amsterdam, 31 *October* 1861.

VOOR DE LUTHERSCHEN

te Stads-Kanaal is ontvangen: van M. *f* 200; H. H. *f* 100; wed. v. B. en kinderen *f* 20, en H. A. B. Hz. *f* 5, met opmerkingen die de ondergeteekende toestemt, daar hij altijd voor de vereeniging der Protestanten blijft, maar tevens in de geestelijke behoeften wenscht te voorzien van **drie honderd** geloofsgenooten, die uit Oost-Vriesland afkomstig als daglooners voor hun brood werken. Hij beveelt hen verder aan de weldadigheid.

Amsterdam, 5 *November* 1861.

F. J. DOMELA NIEUWENHUIS.

*** Voor den ongelukkigen Huisvader, zie Haarl. Cour. van 2 en 5 Nov. jl., aan het Hulpkantoor te Vollenhove ingekomen: 2 Nov. coup. van Rotterdam door H. S. *f* 1,23½; id. een van 's Gravenhage door J. H. S. *f* 1,23½; 3 Nov. van Lochem 19 coup. buitenlands, waarde Hollands *f* 3,09; 1 muntb. van Alblasserdam; door J. E. C. D. W. coup. *f* 1,23½; 4 Nov. van Amsterdam 1 muntb. *f* 10 en coup. 1 Maart 1862 *f* 2,97, van Cortgene; postm. Goes coup. *f* 3,96; 1 coup. van Hilversum 1 Sept. *f* 2,97; coup. van wed. L. H. van Zwolle *f* 1,23½; 4 Nov. van Haarlem een muntb. *f* 10 van N. H.; 5 Nov. van Epe, postm. Apeldoorn, van A. B. C. coup. *f* 3,96. Edele Menschenvrienden, aanvankelijk is de ongelukkige vader door u gered, maar de bittere koude heeft reeds de droevigste gevolgen voor dit huisgezin. Dankbaar is het voor de reeds genoten ondersteuning. Mogt uw voorbeeld strekken om nog vele harten te openen en Gods zegen door ootmoed en geloof in J. C. dat lijden geheiligt moge worden.

Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid.

ALGEMEENE

NATIONALE TENTOONSTELLING.

Plegtige uitreiking der **EEREBLIJKEN**, op *Donderdag* 14 *November aanst.* des namiddags *half een* ure, in de *Groote Kerk* te *Haarlem.*

De Leden der Maatschappij hebben toegang op vertoon van hun Diploma. De Commissie,

SIMONS, Voorzitter.

F. W. VAN EEDEN, Secretaris.

Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid.

ALGEMEENE

NATIONALE TENTOONSTELLING.

Door het **DEPARTEMENT HAARLEM** der Maatschappij, zal op Donderdag 14 November aanst., des avonds na de plegtige uitreiking der eereblijken, aan de bekroonden en verdere genoodigden gelegenheid gegeven worden tot het bijwonen van een

CONCERT EN VAUXHAL,

in het Lokaal *de Vereeniging*, in de Bagijnestraat.

Het Concert zal aanvangen des avonds te 7 ure.

De Leden der Maatschappij hebben vrijen toegang op vertoon van hun Diploma en de bekroonden en genoodigden op vertoon hunner Circulaire van uitnoodiging.

Namens het Bestuur,

N. J. A. TRAVAGLINO, Voorzitter.

F. W. VAN EEDEN, Secretaris.

*** JOHANNES ENSCHEDÉ EN ZONEN, Lettergieters te Haarlem, geven bij dezen kennis aan heeren Boekdrukkers, dat zij zich hebben ingerigt om **AFGIETSELS** te leveren van **de Medaille**, welke zal worden uitgereikt aan de inzenders ter Nationale Tentoonstelling van Nijverheid, die door de Jury van beoordeeling bekroond zijn geworden.

Zij hebben twee modellen doen vervaardigen, het eene op de natuurlijke grootte van die Medaille, het andere op de helft dezer grootte. Op 14 November, den dag der bekrooning, zullen, op aanvrage, die afgietsels kunnen worden afgeleverd. De proeven zullen dezer dagen belanghebbenden worden toegezonden.

*** De ondergeteekende, door eenige Kunstvrienden alhier aangezocht om gedurende dezen Winter eenige **SOIRÉES MUSICALES** te geven en in dat voornemen aangemoedigd door den steeds meer en meer toenemenden bijval, welke aan dergelijke Soirées, waarop klassieke Kamermuziek, als Trio's, Sonaten en Solo's, ten gehoore worden gebragt, te beurt valt in de voornaamste steden van Europa, — stelt zich voor aan dien wensch gevolg te geven. Te dien einde heeft hij zich in verbinding gesteld met de te Amsterdam gevestigde Toonkunstenaren, den Heer ERNEST APPY, Violoncellist en W. A. SICKLER, Violist, die hij allezins bereid heeft gevonden zich voor deze Soirées aan hem aan te sluiten.

Zich vleijende, dat deze onderneming de goedkeuring van het kunstminnende Publiek zal wegdragen, hoopt de ondergeteekende, dat hij door ruime deelneming in staat zal worden gesteld, om de beminnaren der Toonkunst alhier de gelegenheid te geven met de schoonste meesterwerken van onzen tijd bekend te worden.

Haarlem, B. VAN DER EYKEN.

7 *November* 1861.

*** Ondertrouwd:

C. VAN DRIEL,

BLEISWIJK, Onderwijzer te *Gorinchem*,

2 November 1861. Weduwnaar van *C. F. Bakkes*, en

A. E. LANTZENDÖRFFER.

*** Getrouwd:

P. VAN WIJHE,

Intendant der Quarantaineplaats te *Wieringen*,

Wed^r. van *J. van Fraaijenhoven*, en

J. E. C. JAGER.

NIEUWER-AMSTEL, 7 November 1861.

Eenige en Algemeene kennisgeving.

*** Ondertrouwd:

C. G. SLOTEMAKER,

HEEMSTEDE, Predik^t. te *Cats*,

4 November 1861. Weduwn^r. van *A. M. Gobius*, en

D. J. M. GEELHOED.

Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Getrouwd:

NIJMEGEN, A. M. KONING

den 6^den November 1861. en

M. E. H. VAN DER LEY.

*** Getrouwd:

HAARLEM, B. WUNNINK

7 November 1861. en

C. M. D. BOUHUYS.

*** Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, Vrouwe *J. F. B. VAN DER SCHALK, BURGERHOUDT.*

SCHIEDAM, 1 November 1861.

*** Bevallen van een' ZOON *M. STIKKEL*, Echtgenoote van W. F. DU CROIX.

ALKMAAR, 1 November 1861.

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER *CATHARINA ELISABETH HELLMUND*, hartelijk geliefde Echtgenoot van den Luitenant ter Zee C. J. DAMME.

MIDDELBURG, den 2^den November 1861.

*** BERGUM, 4 November 1861. Bevallen van eene DOCHTER *B. ZAALBERG — VERVOORT.*

Eenige kennisgeving aan Familie en Bekenden.

*** Bevallen van eene welgeschapene DOCHTER *L. A. B. VAN HEEK*, Echgenoote van P. TEN ZELDAM.

DELDEN, den 4^den November 1861.

*** Bevallen van eene DOCHTER *M. P. DIEMONT—VAN BERKEL.*

AMERSFOORT, 4 November 1861.

*** Bevallen van eene DOCHTER *A. SCHENK*, geliefde Echtgenoot van F. H. LELS.

ZIJPE, 4 November 1861.

*** Bevallen van eenen ZOON *C. M. UHLENBECK — GODIN.*

WARMOND, 5 November 1861.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene DOCHTER *C. E. HACHMEESTER EEKHOUT*, geliefde Echtgenoote van A. J. REYNVAAN.

AMSTERDAM, 5 November 1861.

*** Aan Bloedverwanten en Vrienden wordt bekend gemaakt, dat het den alwijzen God behaagd heeft, op den 15^den dezer, mij door den dood te ontnemen mijn geliefden Echtgenoot ARNOLD MATHIJS HUGO RIETVELD, na eene Echtverbindtenis van twee maanden en drie dagen. Wed. A. M. H. RIETVELD,

geb. KOTZÉ.

KAAPSTAD, (*Kaap de Goede Hoop*), September 1861.

*** Heden overleed, tot mijne en mijner Kinderen diepe droefheid, JOHANNA LEONHARDINA ALTMANN, geliefde Echtgenoote van

BENTHEIM, J. B. LINDEMANN.

4 November 1861.

*** Heden overleed, in den ouderdom van ruim 73 jaren, de Wel-Edele Gestrenge Heer H. F. STRAATMAN, Oud Referendaris bij het Dep^t. van Oorlog, Amanuensis van de Weduwen en Weezen Kas voor de Officieren van de Landmagt, Ridder van de Orde van de Eikenkroon.

'S GRAVENHAGE, 4 November 1861.

*** Op den 4^den November 1861, is te ZUID-SCHARWOUDE, tot innige droefheid zijner Kinderen en Klein-Kinderen, overleden de Wel-Edel Gestrenge Heer GERARDUS ROBIJN, Ridder van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, Oud-Chirurgijn-Majoor van den 1ste Rang der Marine, in den ouderdom van ruim 84 jaren.

*** Heden overleed ons hartelijk geliefd jongste Kind GERARDUS DIEDERICUS, in den jeugdigen leeftijd van slechts 1¼ jaar. G. D. THIERENS,

MEDEMBLIK, Rijks-Ontvanger.

4 November 1861. C. R. THIERENS, POLLIUS.

*** Heden overleed, tot droefheid van mij, mijne Kinderen en Behuwd-Kinderen, mijn geliefde Echtgenoot H. HEERING, in den ouderdom van ruim 65 jaren.

ENKHUIZEN, A. DE GOEJE,

4 November 1861. Wed. *H. Heering.*

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, tot mijne diepe droefheid, in den ouderdom van 49 jaren, mijn innig geliefde Echtgenoot WILLEM WOLTERS, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw en van St. Stanislaus van Rusland 3de Kl., Directeur van de Koninklijke Nederlandsche Grofsmederij enz. Wed. W. WOLTERS,

LEIDEN, DE GRAAFF.

5 November 1861.

*** Heden overleed tot onze diepe droefheid ons jongste Dochtertje VROUWTJE, na eene korte ongesteldheid, in den ouderdom van ruim drie jaren.

VENHUIZEN, J. K. EBBENHOUT,

5 November 1861. G. VIS.

*** Mijn geliefde Echtgenoot HENDRIK WILLEM VAN HARREVELD overleed heden, na een smartelijk lijden van eenige weken, in den ouderdom van ruim 33 jaren.

HAARLEM, L. E. KNIPSCHEER,

5 November 1861. Wed. *H. W. van Harreveld.*

Eenige kennisgeving.

*** Voor de belangstelling, die velen de goedheid hadden mij te bewijzen, ter gelegenheid van de bevalling mijner geliefde Echtgenoot, betuig ik hun mijn' opregten dank.

WM. VAN OORDE.

*** Voor de vele bewijzen van deelneming, mij bij de ziekte en het overlijden van mijnen Echtgenoot betoond, betuig ik, mede namens mijne Kinderen en Behuwd-Kinderen, mijnen hartelijken dank. R. WESTERKAMP,

LEEUWARDEN, Wed. *E. van Driesum Dzn.*

5 November 1861.

*** Voor de vele bewijzen van deelneming, ontvangen bij gelegenheid der bevalling zijner Echtgenoote, betuigt de ondergeteekende, ook namens haar, zijn welmeenenden dank. E. H. UDEMANS WALTMAN.

HAARLEM, 8 November 1861.

*** Bij Vonnis van de Arrondissements-Regtbank te Haarlem, van den 8sten October 1861, behoorlijk geregistreerd, is verklaard dat er regtsvermoeden bestaat van het overlijden van JOHANNES ALBERTUS GODEFRIDUS VERSTEEG, gewoond hebbende te Haarlem, en zulks sedert den achttienden Februarij 1800 zeven en veertig. F. L. KIST,

Procureur.

INSTITUUT. LOENEN A/D VECHT.

De ondergeteekende berigt bij deze dat met 1° November e. k., het **INSTITUUT**, te Loenen a/d Vecht, onder zijne Directie zal komen. Met bescheidenheid maakt hij Ouders en Voogden opmerkzaam op zijne Inrigting, ook voor die jonge Lieden, die zich wenschen te bekwamen voor het Toelatings-Examen, hetzij tot eene der Milit. Kweekscholen, hetzij tot de Koninklijke Academie te Delft, of tot de Handel- en Industrieschool te Amsterdam. Prospectussen zijn op *franco* aanvrage verkrijgbaar bij den ondergeteekende, alsmede bij den Wel-Eerw. Heer B. TER HAAR ROMENY, Pred. te Haarlem, den Wel-Eerw. Heer P. VAN LIMMIK, Pred. te Sneek, den Wel-Eerw. Zeer-Gel. Heer G. VAN GORKOM, Theol. D^r. en Pred. te Leyden, den Wel-Ed. Heer M. LUYMES, Schoolopziener van het 6de Distr. van Nd.-Holland te Alkmaar, en bij den Wel-Ed. Gestr. Heer Mr. J. G. A. FABER, Schoolopziener van het 10de District van Nd-Holl. te Hoorn, welke Heeren zich bereid hebben verklaard, tot het geven van informatien.

D. C. VAN MERKESTIJN.

Burgemeester en Wethouders van LOENEN, verklaren, bij dezen volgaarne dat aan hen de gunstigste getuigschriften van bekwaamheid, ijver en geschiktheid voor zijn vak zijn overgelegd, door den Heer Hoofd-Onderwijzer D. C. VAN MERKESTIJN, onder wiens leiding met 1 Nov. e. k., het alhier gevestigde **INSTITUUT van JONGE HEEREN**, zal komen.

Zij bevelen daarom gerustelijk de gemelde Inrigting, aan Ouders en Voogden aan.

Loenen, 30 *October* 1861.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

VAN REEDE TOT TER AA, Burgm.

J. A. VOORTHUIS, Secretaris.

*** Te Dubbeldam wordt ten spoedigste verlangd, een

HULP-ONDERWIJZER,

op eene Jaarwedde van *f* 375. Adres *franco*, bij den Burgemeester dier Gemeente te Dordrecht.

*** Men wordt verzocht opgave te willen doen van eene **KOSTSCHOOL**, de prijs van *f* 200 niet te boven gaande, alles er onder begrepen en waar gelegenheid zoude bestaan eene goede Opvoeding te voltooijen. Adres met *franco* Brieven, onder Lett. R. B., bij den Boekhandelaar A. C. ROLF, Utrechtschestraat bij de Prinsengracht Z, 841, te Amsterdam.

*** Te Ter-Aar, Prov. Zuid-Holland, wordt verlangd een' **GEMEENTE-SECRETARIS**, op eene Jaarwedde van *f* 440. Aanmelding *franco* aan Burgemeester en Wethouders vóór 15 November 1861. Zij die in aanmerking komen, zullen nader worden uitgenoodigd zich in *persoon* aan Burgemeester en Wethouders voortestellen.

*** **IEMAND**, onlangs van Java gekomen met eene Familie, waar hij ongeveer 5 jaren als *Huis-Onderwijzer* is werkzaam geweest, wenschende naar Indië terugtekeeren, zag zich gaarne geplaatst. Inclinerenden, gelieven zich te adresseren, onder Letter L., aan den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

*** Een ongehuwd **PERSOON**, P. G., 22 jaren oud en van goede getuigen voorzien, zag zich gaarne tegen Februarij of eerder geplaatst als *Koetsier*; hij is niet ongenegen mede eenig Huis- of Tuinwerk te verrigten. Men gelieve zich te adresseren met *franco* Brieven, onder Lett. D. L., bij den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

*** **4 à 5 TIMMERLIEDEN** gevraagd, bij A. BIEMONT, te Hillegom.

*** Een Jong Mensch, P. G., biedt zich aan als **HUISKNECHT** of **KOETSIER**, in welke betrekking hij ruim 6 jaren bij denzelfden patroon is werkzaam geweest, die bereid is de noodige informatien te produceren. Adres *franco* Brieven, Letter A., bij de Boekhandelares C. M. MOLENAAR, te Monnickendam.

*** Een fatsoenlijk **BURGER MEISJE**, circa 21 jaren oud, van de R. K. Godsdienst, niet onbedreven in het Hoedenmaken en Naaijen, zag zich gaarne zoo spoedig mogelijk te Amsterdam of elders in eene der Provincie-Steden of Dorpen geplaatst, in eene betrekking tot bovengenoemd vak behoorende, tegen genot van Inwoning, Kost en eenig Salaris; ook zoude zij niet ongenegen zijn als *Winkel-Jufvrouw* in een vak van andere aard, de behulpzame hand te bieden of tot assistentie in een *Huishouden* werkzaam te zijn. Brieven *franco*, Lett. Z., bij de Boekverkoopers J. BEKOUW & ZOON, Kalverstaat E, 27, te Amsterdam.

*** Gehuwde **LIEDEN**, 30 jaren oud, met 3 Kinderen, van de Pr. Godsd., in alles wat de Boerderij betreft ervaren, ook in het Kaasmaken, zagen zich gaarne als *Bedrijfboer* geplaatst. Ze zijn van de beste getuigschriften voorzien. Adres *franco*, onder Lett. R., aan den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

*** *Une demoiselle protestante sachant parfaitement le Français, l'Anglais et la Musique, ainsi que les principes de l'Allemand de l'Italien et du Dessin, desire trouver au plustôt une place de* **GOUVERNANTE** *dans une famille distinguée à Java. S'adresser* franco *sous les initiales A. Z. chez M. M. VAN DEN HEUVELL & VAN SANTEN, Libraires à Leide.*

VERMIST,

uit het Land van *Pieter Groen*, te Boekel, gem. Akersloot, **TWEE GRAS-KALVEREN**, een ligt zwart bont, de andere donker zwart bont. Aanwijzing of terugbezorging wordt door bovengenoemde beleefd verzocht.

*** **Vermist** uit het Land van JAN SCHERMER, tusschen den nacht van 4 op 5 November jl., eene bejaarde Zwartbonte **KOE**, zijnde mooi fijn Bont, mooije vlugge Horens. Deze Koe kwam van de markt te Alkmaar van 4 dezer, was 's avonds ongeveer half zes in het Land en 's morgens vermist; dezelve Koe had een Ruigdek op, gemerkt *T. Groot*, waarop 4 roodaard streepen regts op de regterzijde achter het kruis, alsmede een roodaardstreep op de staart; die deze Koe teregt brengt of van dezelve aanwijzing kan doen, zal billijk beloond worden door den eigenaar *Jan Schermer*, te Hoogwoud.

PS. /\/ Zoo is het roodaardmerk op het dek van de Koe.

MODES.

De ondergeteekenden hebben de eer aan de Dames te berigten, dat zij de door hen te *Parijs* gekochte **HOEDEN, MUTSEN** en **COIFFURES**, hebben ontvangen.

GEZUSTERS RICHELME.

Zwolle, 5 *November* 1861.

VOOR GOEDEREN EN PASSAGIERS,

ligt te Rotterdam

in lading, naar

BATAVIA

EN

SOERABAIJA,

het Nederl. Gekoperd Barkschip

ALMONDE,

Kapitein **H. G. SURIE.**

Het Schip is bijzonder ingerigt voor den overvoer van **Passagiers**. Voor Dames of Familien is dit een uitmuntende gelegenheid, daar de Vrouw des Gezagvoerders de reis zal mede maken.

Genoemde bodem voert eenen bekwamen Scheepsdoctor.

Adres bij de Bevrachters 'T HOEN HUDIG & Co. en de Cargadoors WAMBERSIE & ZOON en HUDIG & PIETERS.

GEEN ZWERENDE TEPELS MEER!

Een onfeilbaar middel ter voorkoming en genezing van Zwerende Tepels is het **TEPEL-VERNIS** van Dr. BLONDANI, dat zonder eenige schade voor Moeder of Kind kan worden gebezigd. Verkrijgbaar à 60 Cents het Fleschje met gebruiks aanwijzing, te Alkmaar, bij *H. J. Ansingh*; Amersfoort, *C. B. Kok en Zoon*; Amsterdam, *Ruys & Weissenbruch* en *Walter & Bleeker*; Arnhem, *P. R. Kroon*; 's Bosch, *J. de Golij*; Dordrecht, *S. E. G. Holtzappfel*; Haarlem, *J. J. Sneltjes*; 's Hage, *J. J. F. C. Snabilié* en *J. M. van Renesse*; Heusden, *G. H. Malingré*; Middelburg, *W. P. van de Kamer*; Oude Tonge, *C. Faul*; Rotterdam, *J. P. van Santen Kolff* en *W. Prillevitz*; Tholen, *Wed^e. van Rijssel en Zoon*; Tiel, *M. L. Post*; Utrecht, *Grootendorst* en *G. Duffer Blom* en Zierikzee, *J. Bal Czoon*. Aanvragen *franco*.

*** Een *Heer*, verlangt tegen de helft dezer maand te Haarlem, bij fatsoenlijke Lieden, met of zonder genot van Kost, **TWEE GEMEUBILEERDE KAMERS**, van welke één tot Slaapvertrek kan dienen. Inclinerenden vervoegen zich, onder opgave van prijs, met *franco* Brieven, geteekend Z., bij de HH. Boekhandelaars C. VAN DOORN EN ZN., te 's Gravenhage.

Te Koop of te Huur:

Tegen den 1sten Mei, een zeer logeabel **HUIS** met **TUIN**, staande op een der gezochtste standen van Leyden, bevattende 7 Kamers, Provisie en Dienstbodenkamer, Keuken, Kelder & Zolder enz.

Nadere in ormatien zijn te bekomen, onder *franco* Brieven gemerkt M. L., bij GEBROEDERS VAN DER HOEK, Boekhandelaren te Leyden.

OOST-INDIë.

Door toevallige omstandigheden, is er tegen 10% korting, eene *soliede* partij **GEMAAKTE ONDERGOEDEREN**, bestemd voor eene Indische Uitrusting, TE KOOP. Te bevragen *franco*, Lett^r. A. B., bij de Boekhandelaren MANSSEN EN BLOM, te Utrecht.

Men presenteert te Koop:

Eene soliede **OMNIBUS**, voor 18 Personen, zoo goed als nieuw, tegen een zeer billijken Prijs. Te bevragen bij G. DIEPENHEIM, te Zwolle. Brieven *franco*.

*** VERKOOPING te Haarlem, in het Lokaal aan de Gedempte Kraaijenhorster Gracht, op Dingsdag den 12^den November 1861, des voormiddags ten 10 ure. — **C. L. SARLET**, Makelaar, zal Verkoopen, ten overstaan van den Notaris **D. H. VAN ZUTPHEN**, **MEUBELEN** en **INBOEDEL**, **KAGCHELS**, **HAARDEN**, **SPAAROVENS enz.**, voorts een partijtje **BROEKENSTOF**, *Rood* en *Oranje* **VLAGGENDOEK**, en hetgeen verder ter verkoop aangeboden zal worden.

Maandag den 11^den November op den gewonen tijd te zien. Goederen ter bijvoeging worden dagelijks aangenomen.

*** Bij A. C. KRUSEMAN, te Haarlem, verschijnen de

Dichtwerken van Mr. A. BOGAERS.

Dezer dagen werd daarvan verzonden:

JOCHÉBED.

Met Vignetten in Steendruk, naar teekeningen van **MADOU**. Gebonden . . . . . . *f* 2,50.

Van denzelfden Dichter verscheen vroeger:

GEDICHTEN. . . . . » 2,80.

DE TOGT VAN HEEMSKERK NAAR GIBRALTAR. . . . . » 1,70.

*** Musikalische Neuigkeiten aus dem Verlage von **W. BOCK** in DRESDEN:

DER KLEINE PAGANINI.

Hundert leichte Violinstücke

nach Melodieen beliebter Opern-Arien, Tänze und Volkslieder arrangirt von

F. SCHUBERT. Preis — **nur 90 Ct.** —

100 leichte Flötenstücke

nach Melodieen der beliebtesten Opern-Arien, Tänze und Volkslieder arrangirt von

F. SCHUBERT. Preis — **nur 90 Ct.** —

Diese Stücke sind ausgewählt aus der mit so grossem Beifall aufgenommenen Klavier-Sammlung „DIE JUNGEN MUSIKANTEN." Dieselben sind zum Solovortrage *eingerichtet, jedoch auch so gesetzt, dass sie* als Duette mit Pianoforte-Begleitung *gespielt werden können; in letzterem Falle findet man die Pianoforte-Stimme in der ebenfalls vorräthigen und sehr empfehlenswerthen Sammlung von mehr als* 150 *Klavier-Stücken:* **„Die jungen Musikanten"** (5 *Hefte* à 90 Cent.)

So eben eingetroffen bei W. F. DANNENFELSER, Buchhandler Utrecht.

*** De Notaris **VAN MEERLANT**, gevestigd te Utrecht, zal Veilen op Woensdag den 20sten November 1861, ten 12 ure, te Abcoude, ten huize van den Heer *J. Brouwer*, in het Logement *„de Eendragt."*

N°. 1. Eene kapitale **HOFSTEDE** genaamd **„*KERKZIGT*"**, bestaande in Bouwmanswoning, Stallingen, Schuur, Hooiberg enz., Tuin, Erf en allerbeste Wei- en Hooilanden, te zamen groot ruim 14 Bunders, in de Gemeente Diemen, nabij Diemerbrug, aan de Diemerlaan.

N°. 2. Ruim 14 Bunders allerbest **WEI-** en **HOOILAND**, mede gelegen in Diemen, nabij Diemerbrug, tegenover het perceel N°. 1 en daarbij gebruikt wordende.

N°. 1 en 2 eerst elk afzonderlijk en daarna te zamen te Veilen.

N°. 3. Eene kapitale **HOFSTEDE** genaamd **„*VEELUST*"**, bestaande in Bouwmanswoning, Stallingen, Schuur en Hooiberg enz., Erf, Tuin en Boomgaard, en uitmuntende Wei- en Hooilanden, te zamen groot ongeveer 35 Bunders, in de Gemeente Weespercarspel aan de Vecht, in den Hondswijkerpolder.

N°. 4. Eene kapitale **HOFSTEDE** genaamd **„*BEERENSTEIN*"**, bestaande in Bouwmanswoning, Stallingen, Schuur en Hooiberg enz., Erf, Tuin en uitmuntende Wei- en Hooilanden, te zamen groot ongeveer 22 Bunders, naast N°. 3, in dezelfde Gemeente en Polder.

En N°. 5. Ruim 11 Bunders best **WEI-** en **HOOILAND**, in Weespercarspel in den Oostpolder, aan den 's Gravelandschen weg.

Breeder bij Billetten en nader onderrigt ten Kantore van voornoemden Notaris.

*** In alle Leesbibliotheken is voorhanden:

IN 'T SCHIPPERSKWARTIER.

Roman uit 't Vlaamsche Volksleven door **SLEECKX**. Twee Deelen, met eene Gravure van H. F. SCHAEFELS. Prijs *f* 2.—.

Wil men iets belangrijks over Zwitserland en Italie lezen men koope voor *f* 4,50 in plaats van *f* 19,20,

de beide zeer gunstig bekende werken van M. DE JOUY, **DE KLUIZENAAR IN ZWITSERLAND** en **DE KLUIZENAAR IN ITALIE**, 5 dikken Boekdeelen, 2176 Bladz., met Platen en Vignetten.

Aangenamer en afwisselender Reisbeschrijvingen dan van dezen vrolijken, geestigen, alles onderzoekenden en opmerkenden vluggen Franschman, bestaan er zeker niet. Hij beschrijft niet alleen het Land, de Steden, Dorpen, Bergen, Bosschen en Rivieren, maar ook de Zwitsers en Italianen zelven, hunne Zeden, Gewoonten, Karakters, Dwaasheden en Goede Hoedanigheden, daarbij is de stijl des Schrijvers, zijne Mensch- en Aardrijkskundige Aanmerkingen, zijne juiste Beoordeelingen, zijn Vernuft, zijne Belezenheid en zijne Geschiedkunde algemeen bekend; de naam van DE JOUY is aanprijzing genoeg. Het getal voorhanden zijnde Exempl. is zeer gering en zullen tegen **f 4,50 IN PLAATS VAN f 19,20** zeker spoedig opgeruimd zijn. Aanvrage *franco*, à *contant* bij **J. H. VAN DER BEEK**, Reguliersbreestraat te Amsterdam.

*** Bij A. W. SYTHOFF, te Leiden, is verschenen:

DE

WONDEREN VAN HET MIKROSKOOP

OF

DE NATUUR BESCHOUWD IN HARE KLEINSTE VOORTBRENGSELEN.

Voor Vrienden der Natuur bewerkt

DOOR

Dr. MORITZ WILLKOMM,

Hoogleeraar aan de Hoogeschool te Leipzig.

Prijs *f* 1,80.

Geene andere letterkunde kan een werk aanwijzen, dat eene zoo schoone en thans zoo ijverig beoefende wetenschap met zulke grondigheid behandelt en het werk, waarin die wetenschap is ontvouwd, tot zoo lagen prijs, bij degelijkheid van inhoud, bevalligheid van vorm en keurigheid van uiterlijk, verkrijgbaar stelt.

*** J. C. & W. ALTORFFER, te Middelburg, debiteren met succes:

PREEKPROEVEN, van C. G. SLOTEMAKER, te Cats. *Inhoud:* I. Een woord van Gods welbehagen. II. Davids sterfbed. III. Levensverlies—Levensbehoud. IV. De natuurlijke mensch en de geestelijke dingen. V. Oud en Nieuw. VI. Nacht en Morgen. VII. Waarheid en Werkelijkheid. — Gr. 12°. in netten Omslag, à 90 Ct.

*** A. W. SYTHOFF, te Leiden, geeft uit:

Dr. J. BOSSCHA Jr.,

Het behoud van Arbeidsvermogen

in den Galvanischen Stroom.

Met aanteekeningen. *f* 1,25.

D^r. H. W. SCHROEDER VAN DER KOLK,

Het behoud van Arbeidsvermogen

BIJ DE STOOMWERKTUIGEN.

Met aanteekeningen. *f* 1,50.

P. C. HOOFT'S BRIEVEN;

Ao. 1600 — 1647.

Nieuwe, vermeerderde en naar den oorspronkelijken Tekst herziene uitgave, met toelichting, aanteekeningen en bijlagen.

4 deelen (1870 bladz.) voor *f* 4 in plaats van *f* 15,10.

Wordt uitgegeven bij G. THEOD. BOM, te Amsterdam, en is verder op bestelling alom te bekomen.

*** **De Inteekening op den Christelijken Huisbijbel staat open tot 31 December 1861, na dien datum zal de prijs, die voor het complete werk thans *f* 9 bedraagt, op *f* 12 gebragt worden.**

De Boekhandelaar M. J. VISSER, te 's Gravenhage, verzendt heden:

Christelijke Huisbijbel.

DE TEKST DER GEWONE OF STATENOVERZETTING,

GEORDEND

EN INGERIGT VOOR DE

HUISELIJKE BIJBELLEZING

EN HET

GODSDIENSTIG ONDERWIJS,

DOOR

C. E. van Koetsveld.

VIERDE STUK,

bevattende de Poëzy des Ouden Verbonds Job—Hooglied.

(148 Bladzijden.)

PRIJS: *f* 1.

Benevens 104 Badzijden

ALS GRATIS AFLEVERING

VOOR DE INTEEKENAREN,

bevattende:

INLEIDING O. T.,

Volledige Inhoudsopgave en Algemeene Titel (Eerste Deel), benevens Plan van het werk.

Met deze Inleiding enz., is het 1e Deel, (Aflevering 1 à 3) van den Huisbijbel geheel compleet.

De prijs van het 1e Deel, 636 Bladzijden, is *f* 3.

*** Thans ziet het *Eerste Deel compleet* het licht van het

AARDRIJKSKUNDIG EN STATISTISCH WOORDENBOEK

VAN

Nederlandsch Indië,

BEVATTENDE DE LETTERS A.—J.

Over dit hoogst belangrijke Werk hebben zoowel Prof. MILLIES, in de *Nederl. Spectator* en Prof. VETH, in *de Gids*, als nu laatstelijk D^r. WAP, in *de Kunst en Letterbode*, een allezins gunstig oordeel uitgesproken. Bijna de helft van dit Deel wordt ingenomen door de twee Interessante Artikelen: *Neerlandsch Indië en Java*, die op zich zelve eene belangwekkende Lektuur opleveren, behartigenswaardig voor ieder, die in den Politieken toestand onzer O.-I. bezittingen belang stelt.

Van het *Tweede Deel*, dat geregeld wordt voortgezet, is mede reeds de eerste Aflevering verschenen.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.